

ÜLKEMİZDE VE DÜNYADA FINDIK ÜRETİMİ

Geçmiş, insanlığın yerleşik hayata geçmeye başladığı Cilalı Taş Devri'ne kadar uzanan tarım, dünyanın en eski ve en köklü uğraşı alanıdır. Cilalı Taş Devrinden günümüze kadar insanoğlu pek çok bitkiyi ekip dikmiştir. Fındık bu bitkilerden günümüze gelenlerdir. Türkiye için çok büyük önemi olan fındığın bir çok çeşidi mevcuttur.

M.Ö. IV.Yüzyılda Çin'de Giresun'a geldiği rivayet edilen fındık bu yörede en uygun ekolojik ortamını yakalamış ve tüm dünyaca kabul edilen kaliteye ulaşmıştır. Dünyada 5 kıtada ve ülkemizde 550 Bin Hektar alanda 400 Bin aile tarafından fındık üretimi yapıldığı tespit edilmektedir.

Fındık yöre insanı için tek,alternatifsiz ve önemli bir geçim kaynağıdır. Tüm sosyal ve ekonomik olaylar fındık hasadına ve fındığın fiyatına bağlı olarak şekillenir. 2.5 Milyon insan doğrudan, 8 milyon insan dolaylı olarak fındıktan geçimini sağlamaktadır.

Tarım ürünleri içinde 2 milyar dolara yaklaşan ihracat girdisi ile en yüksek getiriye sahip olan fındık hiç şüphesiz korunmalıdır.

Fındıktaki yağ yüksek oranda doymamış yağ asitlerinden oluşmuştur . % 60 - 70 oranında olan bu yağ insan metabolizması için hiç bir tehlike içermezken aksine oldukça yararlıdır. Fındık yağı vücut ısısının korunmasından, yağda eriyen vitaminlerin taşınmasına kadar bir çok görevi yerine getirmektedir.Fındık yağındaki Linoleik asit vücut tarafından üretilmez dışarıdan alınır. Linoleik asitler kanda kolestrolün yükselmesini önler, kalp ve damar hastalıklarına karşı koruyucu etki yapar.

Fındık insan vücuduna yararlı karbonhidrat, protein ve yağ ile metabolizmayı düzenleyen B grubu vitaminler yönünden zengin bir kaynaktır. B2 ve B6 vitaminleri kan yapıcı olup ruhsal gelişim için de oldukça önemlidir. Bu özelliği ile gelişme çağındaki çocuklar için oldukça önemli bir besin kaynağıdır. Fındık E vitamini açısından da oldukça zengindir. E vitamini kalp sağlığı açısından önemli bir vitamin grubu olup , alyuvarların parçalanmasını önleyip,kansızlığa karşı olumlu etki yaratır. E Vitamini kanser yapıcı etmenlerin oluşmasını engeller, oluşmuş ise onları etkisiz hale getirir, metabolizmayı korur. Kemik ve diş yapısının sağlığı için gerekli olan Kalsiyum, kan oluşumunda önemli görevi olan Demir, büyüme ve cinsiyet hormonlarının gelişiminde rol oynayan Çinko , bitkisel kaynaklar içinde en çok fındıkta vardır. Sinirlerin uyarılmasını, kan dokularının çalışmasınısağlayan Potasyum, Magnezyum ve Kalsiyum içeriği yüksek , Sodyum miktarı düşüktür. Beslenme uzmanları fındığın tüm bu özelliklerinden kaynaklı olarak fındık ve fındık ürünlerine günlük öğünlerde daha fazla yer verilmesini önermektedirler.

Bunun yanı sıra Karadeniz bölgesinin coğrafik ve ekolojik yapısına en uygun ürün fındıktır. İnce tabakalı ve geçirgen toprak yapısı bol yağış nedeni ile yağmur erozyonuna maruz kalmaktadır ki fındık erozyonu engelleyen güçlü bir bitkidir. Yine iklim şartlarına bağlı olarak fındık doğal yetişme ortamı bulmakta verim ve kalite o oranda yüksek olmaktadır.

Fındık kış aylarında çiçeklenen ve döken tek bitkidir. Dişi çiçeklerin çanak yapraklarına "Çotanak" denir.Yukarıda da değinildiği üzere fındığın çok çeşidi vardır ve ülkemizde kültür fındık ağaçları 5-6 metre büyüebilmektedir. Fındık Ağustos ayında olgunlaşır hasat edilir ve Eylül Ekim aylarında pazara indirilmeye başlanır.

Türkiye'de fındığın organize alımlarını en büyük üretici birliği olan Fiskobirlik yapmaktadır. Fiskobirlik aldığı fındıkları çeşitli işlemlerden geçirdikten sonra piyasaya sunmaktadır.

Yeryüzünde 36-41 derece Kuzey enlemlerinde ve kendine özgü iklim koşullarında yetişen fındık, kıyılarından 30 km içeride ve yüksekliği 750-1000 metreyi geçmeyen yerlerde ürün verir. Türkiye, İtalya , İspanya ve Amerika fındık yetiştirilen başlıca ülkelerdir. Türkiye yıllık dünya üretiminin %70 - 75 ' ini gerçekleştirmektedir. Dünya üzerinde fındık üreten ülkeler ve ortalama rekolteleri şu şekilde tespit edilmiştir;

İtalya	105 Bin Ton
Amerika	15-20 Bin Ton
İspanya	25-30 Bin Ton
Gürcistan Ve Azerbaycan	50 Bin Ton
Türkiye	550-600 Bin Ton

ÜLKEMİZDE FINDIK ÜRETİMİ VE İŞLETME BÜYÜKLÜKLERİ

Yoğun olarak Karadeniz Bölgesinde yetiştirilen fındık, bugün ülkemizin 33 ilinde üretilmektedir. Ekonomik olarak 395 bin aile yaklaşık 540 bin hektar alanda fındık üretimiyle uğraşmakta olup, bu da tahminen 2 milyon nüfusa tekabül etmektedir. Fındık üretimi yapan işletmelerin %61'inin, başka bir ifade ile 240 bin işletmenin (Trabzon, Giresun ve Ordu illerinde) tek geçim kaynağını fındık oluşturmaktadır. 1991 tarım sayımı sonuçlarına göre ortalama fındık işletme genişliği 14.5 dekar olup, toplam işletmelerin %48'i 20 dekarın altında, %97'si ise 100 dekarın altındadır. Ülkemizdeki ortalama işletme büyüklüğü (59 dekar) dikkate alındığında fındık işletmelerinin (bahçelerinin) 4 kat daha küçük olduğu görülmektedir.

Dünya fındık üretiminde ilk sırada yer alan ülkemiz dünya üretiminin yaklaşık % 70 ini oluşturmaktadır. Ülkemizdeki dikim alanlarındaki artışa paralel olarak üretimde meydana gelen artış ve özellikle İtalya ve İspanya' nın üretimi artırması Dünya fındık üretimini artırır iken tüketimde çok fazla artış olmaması (Gelişmiş ülkelerde nüfus artışı negatif olmaktadır) bazı yıllar ülkemizde büyük miktarda fındık stoklarının oluşmasına neden olmakta ve ülke ekonomisi bu durumdan olumsuz etkilenmektedir.

Beslenmemizde önemli bir yeri olan fındık günlük yaşantımızda çok geniş şekilde tüketilen bir yiyecek olmamakla birlikte, çerez olarak , çeşitli işlenmiş şekillerde ve birçok yiyeceğe katılarak tüketilmektedir.

Fındık kabuğu ülkemizde çoğunlukla yakacak maddesi olarak kullanılmaktadır. Oysa fındık kabuğu çeşitli sanayi kollarında (Kontralit , Sunta , Yer Muşambaları, Plastik, Boya, Parlatma Yağı v.s.) hammadde olarak çok rahat kullanılabilir.

Fındık dünyada en çok aranan kuru meyve özelliğini yıllardan beri korumaktadır. Kuru meyveler arasında kullanım alanı % 35 civarında olan fındığın yaklaşık % 75 i ülkemizden ihraç edilmektedir.

Yıllardan beri ülkemizin geleneksel ihraç ürünlerinden olan fındıkta, 1995 yılında 185 bin ton iç fındık ihraç edilerek 590 milyon dolar, 1996 yılında 143 bin ton iç fındık ihraç edilerek 443 milyon dolar, 1997 yılında 138 bin ton, iç fındık ihraç edilerek 621 milyon dolar, 1998 yılında 137 bin ton iç fındık ihraç edilerek 579 milyon dolar, 1999 yılında 121 ton iç fındık ihraç edilerek 443 milyon dolar, 2000 yılında 112 bin ton iç fındık ihraç edilerek 367 milyon dolar,

2001 yılında ise 174 bin ton iç fındık ihraç edilerek 485 milyon dolar döviz girdisi sağlanmıştır. Türkiye' nin ihracat yaptığı ülke sayısı arttıkça ihracatta da önemli artışlar sağlanmıştır 2002 ve 2003 yıllarında görülen artışa paralel olarak 2004-2005 ihracat sezonunda ilk kez 2 milyon dolar barajı aşılmıştır.

DÜNYA FINDIK ÜRETİMİ

Dünyada fındık bütün kıtalarda yetiştirilmekle birlikte üretimin en fazla olduğu yer Asya kıtasıdır (Kuzey Anadolu Bölgesi).

Türkiye'nin dışında ticarete yönelik üretim yapan ülkeler; İtalya ve İspanya dır. ABD, Rusya, Yunanistan, Çin, İran, Romanya ve Portekiz'de de fındık yetiştirilmesine rağmen, üretimin az olması nedeniyle dünya ticaretinde söz sahibi değildirlir.

DÜNYA FINDIK ÜRETİMİ VE BAŞLICA ÜRETİCİ ÜLKELER (1000 Ton)

ÜLKELER	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
TÜRKİYE	520	305	490	455	446	410	580	530	470	625
İTALYA	100	75	127	120	120	98,7	127,6	138,7	119	120
İSPANYA	23	12	24	15	6,5	25	16,5	27,8	17,8	26,2
ABD	20	34	20	35	17	42,6	14	36,3	20,4	43,5
DÜNYA	656	425	694	633	613	600	767	802	691	875

Tablonun da incelenmesinden görüleceği gibi Dünya fındık üretiminde Türkiye'nin payı son yıllarda %66-%78 arasında değişmektedir. Tablodaki ülkelerin dışında fındık üreten ülkeler arasında İran (11 bin ton), Fransa (5 bin ton) ve Yunanistan (2,5 bin ton) gelmektedir.

TÜRKİYE FINDIK ÜRETİMİ

Dünya fındık üretiminde ilk sırayı alan ülkemizde fındık tarımı yapılan bölgeler üç gruba ayrılmaktadır.

I.STANDART BÖLGE: Artvin, Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu illerinin sahil kesiminde dar bir şerit içerisinde uzanmaktadır. Bu bölge aynı zamanda eski fındık üretim bölgesi olarak adlandırılır. Bu bölgede verim daha düşük, üretim dalgalanmaları da diğer bölgelere göre daha fazladır. Bölgedeki en kaliteli fındık Giresun' da yetişmektedir.

II. STANDART BÖLGE : Samsun ilinin Terme ilçesinden başlayarak Kocaeli iline kadar devam eden sahil şeridini kaplar. Bu bölgede denize paralel yüksek dağlar bulunmadığından, fındık iç kısımlara kadar yayılmıştır. Bu bölgede fındık üretiminin geçmişi 40-50 yıla dayanmaktadır. Dolayısıyla bu bölgedeki bahçeler daha genç ve daha düzenlidir. Bölgedeki fındık bahçesi verimleri I.Standart bölgeye göre daha yüksektir (arazi yapısının daha düz ve toprak derinliğinin daha fazla olması gibi nedenlerle). Verimin yüksek oluşu dikim alanlarının bölgede artmasına neden olmuştur.

ÇEREZLİK BÖLGE : Çerezlik üretim yapan iller ülkemizin çeşitli bölgelerine yayılmıştır. Bu illerimizde yetiştirilen fındıkların dış ticaret yönünden pek fazla değeri yoktur. Üretildikleri il veya çevresindeki iller tarafından taze veya çerezlik olarak tüketilmektedir.

FINDIK DİKİM ALANLARI VE ÜRETİM MİKTARLARI

YILLAR	DİKİM ALANI (1000 Ha.)	DİK.ALANI İNDEKSİ	ÜRETİM MİKTARI(Ton)	ÜRETİM İNDEKSİ
1950	205	100	26.057	100
1960	256	125	58.470	224
1965	274	134	62.000	238
1970	288	140	255.000	979
1975	387	189	317.000	1.217
1980	428	209	250.000	959
1985	473	231	180.000	691
1990	514	262	375.000	1.439
1994	540	263	490.000	1.880
1995	540	263	455.000	1.746
1996	540	263	446.000	1.712
1997	540	263	410.000	1.573
1998	540	263	580.000	2.226
1999	540	263	530.000	2.034
2000	540	263	470.000	1.804
2001	540	263	625.000	2.398

KAYNAK: DİE, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı

Tablonun incelenmesinden de görüleceği gibi 50 yıllık dönemde fındık dikim alanları yaklaşık 2.5 kat artış göstermişken, aynı dönemde üretimdeki artış yaklaşık 200 kat olmuştur.

Fındık dikim alanlarındaki gelişmelere baktığımızda;

I.Standart Bölge (Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Artvin) 1960 yılında toplam fındık alanının yaklaşık %90 'ını oluşturur iken, 2001 yılında dikim alanı 380 bin hektara çıkmasına rağmen toplam alan içindeki payı %70'e düşmüştür.

II.Standart bölge (Samsun ve batısında kalan Karadenize sahili olan iller Kocaeli dahil) ; toplam fındık dikim alanlarının 1960 yılında yaklaşık 30 bin hektar alanla %10'unu oluşturur iken, 2001 yılında bu miktar 160 bin hektara çıkarak toplam alanın % 30'unu oluşturmuştur.

TÜRKİYE'DE İŞLENMİŞ FINDIK ÜRETİMİ

Ülkemizde iç fındığı işleyerek mamul hale getirme çalışmalarına 1963-64 sezonunda başlanmıştır. Fındık işleme sanayiinin ürünleri üç gruba ayrılmaktadır.

Birinci Jenerasyon ürünler ; Kavrulmuş, beyazlatılmış, kıyılmış, dilinmiş toz ve ezme fındık çeşitleri.

İkinci Jenerasyon ürünler ; Fındık fureleri, krokanlar ve nugatlar.

Üçüncü Jenerasyon ürünler ; Fındık filipsleri, fındık drajeleri ve araştırması süren diğer ürünler.

Son yıllara kadar sadece kabuklu ve iç fındık ihraç eden ülkemiz, fındık sanayiinin gelişmesi sonucu işlenmiş fındık ihracatına ağırlık vermeye başlamış ve bu oran toplam ihracatın yaklaşık %10'una ulaşmıştır.

DÜNYA FINDIK TÜKETİMİ

Fındığın temel gıda maddesi olmaması yanında fiyatının yüksek oluşu tüketimini oldukça sınırlamaktadır. Bu özelliğinden dolayı tüketim, genellikle kişi başına milli geliri çok yüksek olan Avrupa ülkelerinde fazladır.

Fındık tüketen ülkelerde; fındığın %70'ini çikolata, %20' sini şekerleme ve pastacılıkta, %10'unu ise kuru yemiş olarak değerlendirilmektedir.

Dünya fındık tüketimi 300 bin ton/iç civarındadır. Yukarıda da belirtildiği gibi fındığın temel tüketim maddesi olmaması fiyatının yüksek oluşu tüketimini belirleyen önemli faktörlerdir. Dolayısıyla ülkelerin gelişmişlik durumları ve fındık mamulü maddelerin tüketim alışkanlıkları tüketimi büyük ölçüde belirlemektedir. Üretici ülkelerin iç tüketimleri hariç tutulduğunda dünya fındık tüketiminin yaklaşık %95'lik bölümü Avrupada tüketilmektedir.

Almanya ve Rusya en büyük tüketici ülkelerdir. Bu ülkeleri Fransa, İngiltere, Hollanda, Avusturya, İsviçre ve İskandinav ülkeleri izlemektedir.

KİŞİ BAŞINA FINDIK TÜKETİMİ (Gram./Kişi)

ÜLKELER	NÜFUS (Milyon)	1990	1993	1998	1999	2000	2001
ALMANYA	79,5	1.670	1.281	1.075	904	890	1.150
FRANSA	56,9	368	314	276	376	250	610
HOLLANDA	15,0	630	818	400	668	800	750
BELÇİKA	10,0	819	1.062	1.078	1.289	1.400	2.030
İNGİLTERE	56,4	146	173	158	138	160	130
AVUSTURYA	7,8	1.252	1.480	1.316	770	890	900
İSVİÇRE	6,9	1.716	2.096	1.791	1.349	1.820	1.730

TÜRKİYE'DE FINDIK TÜKETİMİ

Zorunlu gıda maddesi olmaması, fiyatının yüksek olması, son yıllara kadar işlenmiş ürünlerin azlığı ve ikame ürünlerin çokluğu gibi nedenler ülkemizde fındık tüketimi sınırlı kılmıştır. Bundan dolayı küçük fiyat dalgalanmalarına karşı tüketim hacmi hemen duyarlılık göstermektedir. Diğer bir anlatımla fındığın talep esnekliği çok yüksektir. Fındık üreticisi ülke olmamıza karşın kişi başına fındık tüketiminde Avrupa ülkelerinin çok gerisindeyiz. Yıllık ortalama kişi başına tüketim 600 gr/iç tahmin edilmektedir.

Tüketimin fazla olduğu iller; İstanbul, İzmir, Ankara ve Adana illeridir. Bu illeri Konya, Gaziantep ve çok sayıda Karadenizlinin yaşadığı Erzurum ili izlemektedir.

DÜNYA FINDIK İHRACATI VE BAŞLICA İHRACATÇI ÜLKELER(Ton/İç)

YILLAR	TÜRKİYE	İTALYA	İSPANYA	DÜNYA
1982	113.410	29.123	2.488	146.477
1983	114.786	39.465	8.057	164.244
1984	138.458	28.568	5.747	174.098
1985	107.225	34.794	4.455	148.393
1986	136.855	20.529	4.436	166.920
1987	132.214	23.318	7.011	166.141
1988	157.197	33.500	5.795	198.996
1989	101.420	43.261	6.858	151.539
1990	195.645	30.284	3.605	229.534
1991	167.814	32.456	4.351	204.621
1992	171.427	21.486	1.899	194.812
1993	198.044	23.290	6.161	234.789
1994	186.250	16.000	5.500	213.250
1995	176.831	16.760	5.750	223.461
1996	143.282	20.272	3.233	183.476
1997	138.248	18.193	5.018	180.103
1998	136.881	16.014	3.268	172.092
1999	121.199	18.331	4.422	159.384
2000	112.129	14.691	5.326	152.562
2001	174.728	10.938	3.727	209.705

Tablonun da incelenmesinden görüleceği gibi ülkemiz fındık ihracatında %70-80 lik payla ilk sırayı almaktadır. Türkiye'yi İtalya, İspanya izlemektedir.

TÜRKİYE FINDIK TİCARETİ

Türkiye dünya fındık ihracatının yaklaşık %70-80'ini oluşturmaktadır. 1980 yılında genel ihracatımız içinde fındığın oranı yüzde 13 iken günümüzde bu oranın yüzde 3.5' lere kadar gerilemiştir. 1980 yılından sonra diğer ihracat kalemlerinde gerçekleştirilen hızlı artış ve yapısal değişim, fındık ve mümüllerin de gerçekleştirilememiştir.

Türkiye, fındıkta son yıllara kadar ortalama 500-700 milyon dolarlık bir ihracat gerçekleştirirken bu rakam, ilk kez 2005' te , 1 milyar 928 milyon dolar düzeyine kadar çıkmıştır. Burada sevindirici olan bir diğer gelişme de 209 bin 364 tonu bulan ihracatın AB Pazarından öteye taşınarak (85 ülke) 100' e yakın ülkeye yapılmış olmasıdır.

Son yıllarda, özellikle Fındık Tanıtım Grubu' nun geleneksel AB Pazarı dışında uzak doğu ülkelerine yönelik çalışmaları bu başarılı sonucu getirmiştir.

Üretimimizin % 15' i iç piyasada tüketilirken geri kalan kısmı ihraç edilmektedir. Fındığın sadece üretiminde değil ihracatında da dünyanın lideri konumundayız. Dünya ihracatında ülkemizin payı yüzde 70' ler civarındadır. Ancak, dünya fındık üretimi ve ihracatında, ülkemizin çok önemli bir payı olmasına rağmen, bu üründen gereği gibi yararlandığımızı söylemek mümkün değildir.

Bunun iki temel nedeni vardır. Birincisi, toplam fındık ürünleri ihracatı içinde, işlenmiş fındık ürünleri üretimi ve ihracatının yüzde 30 gibi çok düşük bir seviyede olmasıdır.

İkincisi ise, geleneksel pazarımız olan ve ihracatımızın % 80' ini gerçekleştirdiğimiz AB pazarı dışına çok az çıkılmasıdır.

1970' li yıllarda, fındığın % 90' ı işlenmeden ihraç edilirken, fındık işleme sanayindeki olumlu ve hızlı gelişmeler sonucunda, işlenmiş fındık ihracatının payı % 30' ların üzerine çıkmıştır.

Fındığın işlenmeden ihracı ülke ekonomisi için büyük bir kayıptır. Dünyanın en büyük üreticisi olan Türkiye' de fındığın yan sanayinin oluşmaması kabul edilebilir bir durum değildir.

TÜRKİYE'NİN FINDIK İHRACATI (Ton/1000 \$)

ÜRÜN	1999		2000		2001		2002*	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer
Kabuklu Fındık	533	1.184	623	1.178	675	928	316	362
İç Fındık	121.199	443.894	112.129	366.737	174.727	486.087	56.362	136.974
Fındık Ezmesi	178	763	602	1802	76	239	55	134
Fındık Unu	6619	23889	6560	20659	6580	17969	2242	5210
Fındık Yağı	1.418	3.358	1.470	2.749	3.484	3.624	2.794	2.494

DESTEKLEME ALIM FİYATLARI

Fındık son bir kaç yıl hariç tutulduğunda yaklaşık 35 yıldır destekleme kapsamına alınan üründür. Destekleme alım kapsamına alınmasının nedeni kısaca; iç ve dış pazar fiyatlarının belli bir düzeyin altına düşmesini önlemek, fındık ihracatımızdan sağlanan döviz gelirini artırmak ve üreticiye emeğinin karşılığını vermek diye özetlenebilir.

Belirlenen destekleme alım fiyatlarından (tombul fındık baz kabul edilir, sivri fındık fiyatı da tombul fındığa göre belirlenir) üreticinin fındığını almakla Fiskobirlik görevlendirilmektedir. Fındığı Fiskobirlik dışında Tüccarlar almaktadır.

Fiskobirlik her ürün dönemi başlangıcında %50 randımanlı 1 Kg. kabuklu fındık için belirlenen taban fiyatı ile piyasaya girmektedir. Türkiye'de üretilen fındığın yaklaşık %95'lik kısmı pazarlanmaktadır.

SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Fındık işleme sanayinde, son yıllarda daha da artan araştırma ve geliştirme çalışmalarıyla, mevcut ürün çeşitleri gün geçtikçe artmakta ve gelişen ambalaj sanayi ürünleriyle paketlenmek suretiyle de raf ömürleri uzatılmaktadır. Ülkemizde fındık sektörü, yerli hammadde kullanım oranı yüksek, yurtiçinde yaratılan katma değer orta düzeyde olduğu, küçük üreticilerden müteşekkil bir üretici kompozisyonuna sahiptir. Fındık işleme sanayinin geliştirilmesi ile, iklim şartları uygun gittiği takdirde, her sene daha fazla stok tehlikesiyle karşı karşıya kalan ülkemiz fındığı için, gerek iç tüketimde, gerekse ihracatta önemli bir çıkış noktası sağlanacaktır.

- Türkiye' nin fındık ihracatı yıllar itibariyle artmış ancak, rekolteye bağlı olarak önemli dalgalanmalar göstermiştir. 1997 yılında 900 milyon dolara ulaşarak zirveye çıkan fındık ihracatı ne yazık ki; ilerleyen yıllarda hem miktar olarak hem de değer olarak azalmış ve 600 milyon dolarlar düzeyine kadar gerilemiştir. Ancak bu olumsuz eğilim 2000' li yılların başından itibaren yükselme trendine girmiş ve 2001 yılında 740 milyon dolar olan ihracat, 2005 yılında da 1.9 milyar doları aşmıştır. Fındığın tüketimin artırılması ve ihracatının yükseltilmesi ile birlikte istikrarlı bir gelir kaynağı sağlanacaktır. Bu amaçla, dış tanıtıma ağırlık verilmelidir. Dünya fındık üretimi ve ihracatının büyük bölümünü elinde bulunduran Türkiye, yeni Pazar arayışlarına devam etmelidir. Son istatistikler de gösteriyor ki bu çabalar sonuçlarını vermektedir. Birkaç yıl öncesine kadar 50 kadar ülkeye ihracat gerçekleştiren Türkiye bugün 100 yakın ülkeye ihracat gerçekleştirmektedir. Hedef yıllık 300 bin tonu aşmak olmalıdır.

- Türkiye, dünya fındık üretiminin ve ihracatının % 70' ini tek başına gerçekleştirmektedir. . Türkiye buna rağmen fındık fiyatlarının belirlenmesinde etkin olamamaktadır. Fındığın fiyatı özellikle çikolata sanayinde bu ürünü kullananlar tarafından belirlenmektedir. Kamuoyunda Hamburg Fındık Borsası diye bilinmesine rağmen, Hamburg' da fiziki anlamda bir Fındık Borsası yoktur. Gelişen teknoloji ile birlikte alıcı ve satıcı arasında elektronik ortamda fiyat belirlenmektedir. Fındık fiyatının belirlenmesini sağlayacak, Fındık Ürün Borsası' nın kurularak, bölgede yetişen fındıkla ilgili kararların bölgemizde alınmalıdır.

- Üreticinin mağduriyetinin önlenmesi için bugün gelişmiş ülkelerin tarımda uyguladıkları destekleme şekli uygulanmalıdır. Bir dünya ürünü olan fındıkta izlenecek politikaların belirlenmesinde artık devlet mantığı bir kenara bırakılmalıdır. Fındık sektörü ile ilgili kararların alınması aşamasında ihracatçıların, tüccarların ve onları bağlı olduğu kuruluşların görüşleri alınmalıdır. Özellikle Borsalar üretimden ihracat aşamasına kadar fındığı bir bütün olarak kabul ettikleri, kaliteli ve verimli üretim için üreticinin mutlaka memnun edilmesi gerektiği fikrinden hareket ettikleri için politikaların oluşturulmasında ağırlıklı yer almalıdır.

- Fiskobirlik kanalıyla uygulanan taban fiyat politikası günümüzün ekonomik şartlarına uymamaktadır. Bu politika artık terk edilerek, Fiskobirlik' in sırtına yüklenen bu kambur artık atılmalıdır. Fiskobirlik' te artık özel sektör gibi hareket ederek piyasada arz ve talebe göre fiyatın kendiliğinden oluşmasına zemin hazırlamalıdır.

Fındıkta izlenecek politikaların belirlenebilmesi için öncelikle mevcut durumun bilinmesi gereklidir. Bunun içinde sağlıklı rakamlar mevcut değildir. Resmi rakamlara göre fındık alanları 550 bin hektar civarında gösterilmesine karşın bu miktarın 700 bin hektar olduğu telafuz edilmektedir. Bu nedenle, uydu sistemlerinden de yararlanarak alanların tespiti yapılmalı, kalite, üretici sayısı ve verimlilik belirlenmelidir.

- Üretiminden, ihracatına kadar yaklaşık 5 milyon kişiyi ilgilendiren, fındık sektöründe dünyada hak ettiğimiz yeri alabilmemiz için kamu kurum ve kuruluşları ile özel girişimciler arasında gerekli işbirliğinin sağlanması hayati önem taşımaktadır.

- Bir sektörde sanayi yönlü gelişim sağlanabilmesi için sektöre yönelik yeterli arz ve talebin bulunmasının yanında, arzın talep noktalarına hızlı ve güvenli olarak ulaştırılması kriterine de önem verilmelidir. Ulaşım kanalları bir maliyet unsuru olup, bu maliyetin minimize edilmesi ürünün satış fiyatını etkileyecek bu da sektörü ve sektördeki sanayi kuruluşlarını etkileyecektir. Fındık Türkiye’de Ordu, Giresun ve Trabzon illerinde rantabl olarak ve dünyaca kabullenilmiş kalitede üretilmektedir. Buna bağlı olarak da bir çok eksiklik ve sorunuyla birlikte fındık sanayisi bu illerde yoğunlaşmış ve gelişmiştir. Sanayi anlamında gelişme, ürüne katma değer kazandırmak olarak algılanmalıdır bu durumda da entegre tesislerin kurulması önem ve öncelik arz etmektedir. Ürüne yüksek katma değer kazandıracak tesislerin kurulması, mevcut sermayedarın ve dışarıdan gelecek sermayedarların bu bölgelerde yatırım yapmaya teşvik edilmelidir.

- Makro ekonomik istikrarsızlıklar, döviz kurlarındaki dengesizlik, girdi maliyetlerinin yükselmesi ve piyasanın sürekli speküle edilmesi, serbest piyasa mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işleyememesi gibi yapısal sorunlar fındık piyasasını olumsuz etkilemektedir. Fındık sektöründeki sanayi kuruluşları bu makro ekonomik olumsuzluklardan etkilenirken bir çoğu kapasite küçültmüş atıl kapasiteyle çalışmak durumunda kalmıştır. Uygulanan devlet teşvikleri sanayinin sorununu çözememiş aksine rekabet gücünü olumsuz etkilemiştir. Sektörel ve Bölgesel Teşviklerin uygulanması gerekmektedir.

- Sektördeki mevcut firmaların sermaye yapılarının zayıf olması direkt satış yapma ve büyük parti sipariş alma imkânlarını engellemektedir. Bunun sonucunda düşük kar marjı ile çalışmak zorunda kalmaktadır. Bu manada sektörel teşvikler önem kazanmakta olup, özel kredilendirmeler ve diğer destek teşvikleri ile sektördeki mevcut sanayi işletmelerinin finansal yapıları güçlendirilip, kar marjlarını artırmalarının önü açılmalıdır.

- Sektörde bulunan sanayi işletmelerinde yeterli AR-GE çalışması yapılmamaktadır. Bunun sonucunda yeni ürün çeşitlemesi ve yoğun teknoloji kullanımı gerçekleşmemektedir. Üretim faktörleri arasında vazgeçilmez bir noktaya oturmuş olan “Teknoloji”nin çağın ve rekabet şartlarının gerektirdiği şekilde kullanılmaması sektörün sanayi yönlü gelişimi ve örgütlenmesi önünde önemli bir diğer sorundur. Fındık tüketilen yerli sanayilerin gelişimine ve teşvikine yönelik politikalar üretilmelidir. AR-GE çalışmaları finanse edilmelidir. Mamul çeşitlendirmelerinde TUBİTAK, FTG, Fındık Araştırma Enstitüsü gibi kurumlara daha geniş olanaklar sağlanmalı çalışmaları daha ciddiye alınmalıdır.

- Türk fıncığının tüm dñnyaca kabul edilen tanınan bir markası yoktur . Bu gün dñnya pazarlarında "Fransız Őarabı", "Hawana Purosu", "Belçika Silahı" nasıl ki kendi markası ile yer alıyor ve aranıyorsa Türk Fıncığı içinde aynı durumun gerçekteştirilmesi gerekmektedir.

- Dñnya sürekli değişim içindedir. Her geçen gün yeni trendler ortaya çıkmaktadır. Sağlıklı yaşam, organik tarım, bilinçli tüketici bu trendlerdendir. Fıncık dñyanın en mükemmel gıda maddesidir, kalp-damar sağlığı başta olmak üzere insan sağlığı üzerindeki olumlu etkileri artık tüm otoritelerce kabul edilmiş durumdadır. Sağlık deposu bu ürünü en çok üreten ve ticaretinde lider olmamıza rağmen, bu yönünü gerek dış gerekse iç pazarda işlenememiştir. Fıncık kendi bünyesinde bir çok avantaj barındırmaktadır, bu avantajların pazar payını artırmak için bir araç olarak kullanılması vizyonu yoktur. Sektörün sanayi yoluyla gelişimi ve örgütlenmesinde fıncıkla ilgili tüm çevreleri içine alacak bir "Milli Fıncık Politikası" saptanmalı, kısa-orta ve uzun vadeli hedefler tespit edilmelidir. Üretiminden, pazarlanmasına kadar plansız bir şekilde bu güne kadar gelmiş olan fıncık piyasası için,planlı döneme geçilmelidir.

- Fıncık imal eden,fıncık işleyen müesseselerin bir çoğu gayri sıhhi çalışmaktadır. Büyük ve ciddi firmalar, ucuz ama kalitesiz üretim yapan bu firmalar ile de rekabet etmek zorunda kalmaktadırlar. Kalite bilinci tam olarak oluşmamıştır tüketici için, malın ucuz olması önemli bir tercih sebebidir. Ancak olaya daha geniş bakılmalıdır, ucuz da olsa insanlar para ödeyerek sağlıklarını riske atmaktadır. Ayrıca kaliteli üretim yapmak için önemli yatırımlar yapan ve ciddi maliyetlere katlanan büyük firmalar haksız bir rekabet ortamı içinde kalmaktadırlar. Avrupa kapılarından "Aflatoksin" iddiası ile geri dönen fıncıklar iç piyasaya özellikle metropol kentlerde piyasaya sürülmektedir. Bu durum piyasanın haksız ve denetimsiz rekabet koşullarının baskısında kalmasına neden olmaktadır.